

## Zápisnica z Valného zhromaždenia Učenej spoločnosti Slovenska dňa 17.10.2018

### Prítomní

akademičky a akademici UČSS,  
ministerka školstva, vedy, výskumu a športu JUDr. Mgr. Martina Lubyová, PhD.,  
členky a členovia P SAV,  
riaditeľky a riaditelia organizácií SAV

### Program Valného zhromaždenia UČSS

1. Činnosť pracovných skupín Učenej spoločnosti Slovenska
2. Súčasná situácia a perspektíva SAV
  - úvod predsedu Učenej spoločnosti Slovenska
  - stanovisko SAV
  - stanovisko ministerky školstva, vedy, výskumu a športu SR
  - diskusia
3. Jednotná metodika hodnotenia výsledkov výskumu
4. Rôzne
  - a. voľby nových členov Učenej spoločnosti Slovenska v r. 2019
  - b. web stránka Učenej spoločnosti – Veda a výskum
  - c. Vianočná prednáška Učenej spoločnosti Slovenska

### Činnosť pracovných skupín Učenej spoločnosti Slovenska

Prof. Moczo uviedol viaceré príklady aspektov a problémov súčasnej situácie vedy, výskumu a vzdelávania na Slovensku, na riešení ktorých by sa mali adekvátne podieľať vynikajúci vedci s víziou a nadhľadom. Pracovné skupiny UČSS boli vytvorené tak, aby bola každá skupina zameraná na jednu zásadnú časť aspektov a problémov. Pracovné skupiny by preto mali neodkladne začať svoju činnosť. Konsenzuálne boli vybraní koordinátori pracovných skupín:

Štátna vedná politika	doc. Ing. Fedor Gömöry, DrSc.
SAV a VŠ	prof. Ing. Oľga Križanová, DrSc.
Financovanie vedy, výskumu a vzdelávania	prof. RNDr. Jozef Masarik, DrSc.
Hodnotenie vedy a výskumu	prof. RNDr. Peter Moczo, DrSc.
Slovenská veda v európskom a svetovom výskumnom priestore	Dr.h.c. prof. Ing. Štefan Luby, DrSc.
Spoločenské výzvy a životné prostredie	RNDr. Anton Krištín, DrSc.

Predseda UČSS vyzval všetkých prítomných, aby sa iniciatívne zapojili do činnosti pracovných skupín. Najprv je potrebné identifikovať najurgentnejšie problémy. Pracovné skupiny by mali pripraviť stanovisko k situácii a navrhnúť riešenie na diskusiu v UČSS. Nebude to jednoduché, ale ak má byť v súlade so štatútom UČSS aktívna vo vzťahu k zásadným aspektom a problémom vedy, výskumu a vzdelávania, je potrebné skúsiť začať skôr, ako sa akademická obec opäť dozvie o opatreniach a rozhodnutiach, s ktorými sa nevie stotožniť, alebo k nim má zásadné výhrady.

Keďže sa profesor Masarik nemohol zúčastniť valného zhromaždenia, bol mu návrh, aby koordinoval pracovnú skupinu, tlmočený po valnom zhromaždení. Prof. Masarik sa rozhodne po 14. novembri tohto roku.

## **Súčasná situácia a perspektíva SAV**

Prof. Moczo v úvode zdôraznil, že prioritou by mali byť opatrenia, ktoré by čo najskôr umožnili, aby SAV nerušene a efektívne pokračovala vo výskumnej činnosti a čo najviac využívala svoj výnimočný tvorivý potenciál v prospech poznania a spoločnosti. Požiadal preto predsedu SAV prof. Šajgalíka a ministerku školstva, vedy, výskumu a športu dr. Lubyovú, aby prezentovali stanovisko k súčasnej situácii a najmä perspektíve ďalšej existencie a činnosti SAV.

Predseda SAV prof. Šajgalík ozrejmil súčasnú situáciu v SAV s primárnym cieľom vytvoriť podmienky pre činnosti, na ktoré je SAV určená a ktoré boli vo väčšine roka 2018 paralyzované. Vyjadril odhodlanie konať v súlade so súčasnou legislatívnou situáciou a konštruktívne spolupracovať s ministerstvom školstva a ministerstvom financií. Ministerka školstva dr. Lubyová ozrejmila kroky MŠVVaŠ k nasmerovaniu transformácie na v.v.i. Vyjadrila sa tiež k Vecnému zámeru Zákona o SAV a financovaniu SAV.

V nadväzujúcej diskusii dominovala dôležitosť kontinuity činnosti organizácií SAV. Člen predsedníctva SAV dr. Simančík ozrejmil, že SAV požiadala MŠVVaŠ a Ministerstvo financií o metodické usmernenie a uvedenie postupnosti krokov, ktoré je potrebné zo strany SAV vykonať v súvislosti s ostatnou novelizáciou Zákona o SAV. Viacerí prítomní vyslovili obavy, že zmena rozpočtových a príspevkových organizácií SAV na verejné výskumné inštitúcie prostredníctvom založenia nových verejných výskumných inštitúcií sa nedá uskutočniť bez prerušenia riešenia projektov, straty špeciálnych oprávnení a ďalších zmluvných vzťahov. Domnievajú sa preto, že do doby, kým MŠVVaŠ nezašle SAV v písomnej podobe návod na postup vzniku nových v.v.i., predstavujú akékoľvek kroky riziko.

Ďalšia časť diskusie bola zameraná na návrh vecného zámeru nového zákona o SAV. Diskutovala sa aj možnosť plurality organizačných foriem organizácií SAV. Viacerí prítomní vrátane pani ministerky vyslovili názor, že vedecké pracoviská by privítali možnosť vybrať si medzi rozpočtovou, príspevkovou a verejno-výskumnou formou. Prof. Ježová zdôraznila význam a vysokú kvalitu doktorandského štúdia v SAV a pripomenula potrebu zachovať pre SAV štatút vzdelávacej inštitúcie pre doktorandské štúdium. Podľa súčasnej legislatívy už SAV nie je externou vzdelávacou inštitúciou.

## **Jednotná metodika hodnotenia výsledkov výskumu**

Prof. Moczo predstavil návrh Hodnotenia výsledkov výskumu na vysokých školách. Návrh vznikol na základe požiadavky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len ministerstvo). Ministerstvo poverilo pracovnú skupinu aktívnych vedcov a umelcov pôsobiacich na vysokých školách (Peter Moczo – koordinátor, Jozef Batora ml., Daniel Buranovský, Peter Celec, Ivo Petráš, Stanislav Biskupič, Marián Zervan), aby posúdili možnosť implementácie systému hodnotenia REF (Research Excellence Framework), aplikovaného vo Veľkej Británii v r. 2014 na zhodnotenie kvality výskumu na britských univerzitách v rokoch 2008-2013, na Slovensku. K pracovnej skupine sa so súhlasom ministerstva pričlenili členovia Akreditačnej komisie Peter Markoš a Miroslav Urban. Pracovná skupina neformálne spolupracovala a diskutovala s uznávanými aktívnymi vedcami pôsobiacimi na VŠ a s uznávanými odborníkmi na bibliometriu a scientometriu.

Pracovná skupina navrhla spôsob hodnotenia, ktorý je modifikáciou REF zohľadňujúcou jednak špecifickú situáciu na Slovensku jednak, podľa názoru pracovnej skupiny, zlepšením niektorých aspektov REF.

Hlavným cieľom hodnotenia výsledkov výskumu na fakulte/VŠ je identifikácia a hodnotenie excelentného výskumu vo vzťahu k medzinárodným štandardom. Cieľom teda nie je plošné hodnotenie všetkých výsledkov výskumu na VŠ.

Návrh hodnotenia bol na valnom zhromaždení prezentovaný na základe dohovoru ministerky školstva a predsedu UčSS kvôli možnosti aplikovať navrhnutý systém hodnotenia aj na pracoviská SAV a rezortné výskumné ústavy.

Prof. Urban komentoval návrh a jeho príbuznosť s existujúcim systémom identifikácie špičkových tímov na univerzitách, ktorý koordinuje v rámci Akreditačnej komisie. Zdôraznil pozitívny efekt identifikácie špičkových tímov na vysokých školách a vyzval na výraznejšiu finančnú podporu zo strany ministerstva.

Valné zhromaždenie podporilo zavedenie jednotného systému hodnotenia výsledkov výskumu na vysokých školách, ústavoch SAV a rezortných výskumných ústavov. Odporučilo zriadenie pracovnej skupiny na vypracovanie návrhu na implementáciu systému hodnotenia na základe dokumentu vypracovaného pre MŠVVaŠ SR v r. 2016.

### **Voľby členov UčSS**

Vzhľadom na to, že voľby nových členov sa podľa Štatútu UčSS konajú spravidla raz za dva roky a na to, že v tomto roku sa nekonali, všeobecným konsenzom sa valné zhromaždenie rozhodlo konať voľby nových členov UčSS v roku 2019. Prof. Moczo pripomenul zásadné články Štatútu UčSS k voľbám a najmä náročné kritériá výberu kandidátov na členstvo.

### **Vianočná prednáška UčSS**

Vianočnú prednášku v r. 2018 bude mať Ing. J. Tkáč, DrSc. na tému Bezva finta: stanovenie cukrov na diagnostiku rakoviny. Bol prijatý návrh prof. Čiampora, aby miestom prednášky bola rozhlasová koncertná sála SRo. Uskutočnenie prednášky je zatiaľ podmienené finálnym dohovorom UčSS s RTVS. Generálny riaditeľ RTVS dr. Rezník prejavil záujem spolupracovať s UčSS, poskytnúť dramaturga a režiséra prednášky ako aj ochotu poskytnúť koncertnú sálu SRo. V súčasnosti UčSS očakáva rozhodnutie dr. Rezníka o dramaturgovi a režisérovi prednášky.

### **Webstránka UčSS**

Prof. Moczo pripomenul web stránku UčSS a požiadal členov, aby premysleli možnosť časti Veda a výskum na propagáciu vedy, výskumu a UčSS vo verejnosti a najmä medzi mladými ľuďmi. Po rozumnom obsahovom naplnení časti Veda a výskum by bolo vhodné zriadiť stránku UčSS na Facebook-u. Viditeľnosť Facebooku-u je ďaleko vyššia ako viditeľnosť štandardnej web stránky.

### **Uznesenie Valného zhromaždenia UčSS**

#### Valné zhromaždenie schvaľuje

1. Konanie volieb nových členov Učenej spoločnosti v roku 2019
2. Koordinátorov pracovných skupín
3. Prednášateľa a tému Vianočnej prednášky

#### Valné zhromaždenie odporúča

4. Zavedenie jednotného systému hodnotenia výsledkov výskumu na vysokých školách, ústavoch SAV a rezortných výskumných ústavov.
5. Zriadenie pracovnej skupiny na vypracovanie návrhu na implementáciu hodnotenia na základe dokumentu vypracovaného pre MŠVVaŠ SR v r. 2016.

#### Valné zhromaždenie berie na vedomie

6. Stanovisko ministerky školstva, vedy, výskumu a športu SR k situácii a perspektíve SAV.
7. Stanovisko SAV k situácii a perspektíve SAV.

#### Zapísali:

Ing. Igor Lacík, DrSc.

doc. Ing. Fedor Gömöry, DrSc.

#### Schválil:

Prof. RNDr. Peter Moczo, DrSc.

predseda UČSS